

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**.
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- U všech úloh/podúloh je právě jedna nabízená **odpověď správná**.
- Za nesprávnou nebo neuvedenou odpověď **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu**.
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zapisujete do záznamového archu **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- Odpověď, kterou považujete za správnou, zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4


- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvěte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4

- Jakýkoliv jiný způsob záznamu odpovědi (např. dva křížky u jedné úlohy) bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí záznamového archu.

16 

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pak původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole.
- Zápisy uvedené mimo vyznačená bílá pole záznamového archu nebudou hodnoceny.
- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

1 bod

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Žil ve skromě zařízeném obydlí v úzkém sepětí s přírodou.
- B) Denně na nás působí nesmírné množství smyslových vjemů.
- C) O ztemnělém domě mezi lidmi kolovaly jen stěží uvěřitelné zvěsti.
- D) Uprchlí vězni zmizeli ve změti spletitých uliček starobylého města.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 2

Pavel dostal za úkol rozšířit větu **Kamarád odjel k moři** právě o jeden větný člen tak, aby se v ní nezměnil žádný tvar slova a věta byla jazykově správně.

(CZV)

1 bod

2 Který z následujících větných členů nemůže při plnění úkolu Pavel použít?

- A) přívlastek shodný
- B) přívlastek neshodný
- C) příslovečné určení času
- D) příslovečné určení míry

max. 2 body

3 Přiřadte k jednotlivým větám (3.1–3.3) slovo (A–E), které nejlépe vystihuje význam slova *hlava* v příslušné větě:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 3.1 Spotřeba piva na hlavu stoupla loni o pětinu. _____
- 3.2 Jeho neopatrnost v souboji ho nakonec stála hlavu. _____
- 3.3 Za hlavu zločinecké skupiny byl označen můj nenápadný soused. _____

- A) život
- B) osoba
- C) vůdce
- D) paměť
- E) umíněnost

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 4

SvatíVojtěhcbilvelkífzďelanecakřezťan. Přemislofcimuvivrašďilizkorocelourodinu.

(Vzhledem k povaze úlohy není zdroj výchozího textu uveden.)

max. 3 body

4 Přepište výchozí text tak, aby jednotlivá slova byla správně oddělena a správně pravopisně zapsána:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 5–8

Právě jsem se rozhodl, že vstanu, když se ozvalo diskrétní zaklepání a Saturnin vstoupil. Přál mi dobrého jitra a pravil, že ranní ptáče dál ***** , mladí ležáci, staří žebráci, a oznámil mi, že venku je pěkně, ale nechval dne před ***** , nevíme dne ani ***** a kam čert nemůže, nastrčí bábu.

Vy nejste zvyklí na podivný způsob Saturninova vyjadřování, ale já jsem z té směsice přísloví pochopil, že přijela teta Kateřina. Nemohu říci, že by mě to potěšilo. Teta Kateřina se rozhodně nehodila do mé představy o dovolené. Byla pro mne symbolem všech možných nepříjemností.

Mé neblahé předtuchy se začaly naplňovat ještě téhož dne dopoledne. Teta Kateřina vyvolala trapný výstup, když si stěžovala dědečkovi, že ji Saturnin nepozdravil, a Milouše dokonce urazil.

Saturnin jí slušným způsobem odporoval a tvrdil, že neměl v úmyslu mladého pána urazit a milostivou paní že pozdravil. Teta ale křičela, že je to drzá lež.

(Z. Jirotko, Saturnin, upraveno)

1 bod

5 Která z následujících možností neodpovídá výchozímu textu?

- A) Vypravěč vypráví zážitek z dovolené.
- B) Vypravěč prožívá příběh jako jedna z postav.
- C) Vypravěč popisuje prostředí, v němž se příběh odehrává.
- D) Vypravěč zachycuje pocity, které v něm vyvolává jedna z postav.

1 bod

6 Ve které z následujících možností je správně převedena nepřímá řeč do řeči přímé?

(Posuzovaný úsek s řečí nepřímou se nachází v posledním odstavci výchozího textu.)

- A) Teta ale křičela, „to je drzá lež.“
- B) Teta ale křičela: „to je drzá lež.“
- C) „To je,“ křičela ale teta, „drzá lež.“
- D) „To je,“ křičela ale teta: „drzá lež.“

max. 3 body

7 Ke každé z následujících možností napište jedno slovo, které doplňuje uvedené přísloví, a patří tedy na příslušné vynechané místo (*****) ve výchozím textu:

7.1 ranní ptáče dál *****

7.2 nechval dne před *****

7.3 nevíme dne ani *****

max. 2 body

8 Vypište z druhého odstavce výchozího textu všechna přídavná jména:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 9

Podstatná jména pomnožná jsou taková podstatná jména, která mají pouze tvary množného čísla (např. *Hradčany, Pardubice, ústa, dveře, narozeniny*).

(V. Styblík, *Český jazyk pro 6. ročník základní školy, upraveno*)

max. 2 body

9 Rozhodněte o každé z následujících skupin slov, zda obsahuje pouze podstatná jména pomnožná (A), nebo ne (N):

	A	N
9.1 hlasivky, játra, rty, srdce, záda	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
9.2 housle, nůžky, brýle, kleště, vrata	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
9.3 Alpy, Benátky, Itálie, Krkonoše, Strašnice	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
9.4 bradavice, příušnice, spalničky, tasemnice, zarděnky	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 10

S ***** se můžete setkat dokonce i ve městě. Po jejich návštěvě vám sklep zůstane vzhůru *****.

(CZVV)

1 bod

10 Kterou z následujících dvojic slov je nutné doplnit na vynechaná místa (*** ve výchozím textu tak, aby byl gramaticky správně?**

- A) myšmi – nohami
- B) myšmi – nohama
- C) myšma – nohami
- D) myšma – nohama

1 bod

11 Ve které z následujících vět je součástí přísudku jmenného se sponou přídavné jméno?

- A) V závodě mistrovství světa byl nejrychlejší český rychlobruslař.
- B) Nejnovějším mistrem světa v rychlobruslení je český reprezentant.
- C) Český reprezentant se stává novým mistrem světa v rychlobruslení.
- D) Vítězem ostře sledovaného závodu mistrovství světa se stal český rychlobruslař.

3 body

12 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly:

- A) Konečně ze sebe cizinec vypravil dušené „dost!“. Tom ho nechal vstát. „Podruhé budeš chytřejší. Dáš si lepší pozor, s kým si něco začínáš.“ Cizinec odcházel.
- B) Cizí chlapec však mlčel, jenom sebou zmítal a snažil se vyprostit. Brečel – hlavně vzteky. „Křikni dost!“ – a bušení pokračovalo.
- C) V mžiku se Tom i cizí chlapec váleli v prachu, zaklesnutí do sebe jako kocoři. Jeden druhému škubal vlasy, jeden druhého škrábal a bil do nosu. Poznenáhlu se z mlhy bitevní vřavy vynořil Tom.
- D) Tom to kvitoval posměšky. Opouštěl bojiště v povznesené náladě. Sotva se však obrátil zády, popadl cizí chlapec kámen a hodil ho po Tomovi. Pak se dal na útěk. Tom si odplivl a vykročil k domovu.
- E) Seděl rozkročmo na cizinci a bušil do něho pěstmi. „Křikni dost!“ řekl Tom.
- F) Cestou si oprašoval šaty, popotahoval a občas se díval zpátky, přičemž vyhrožoval Tomovi, co mu všechno udělá, „až se potkají podruhé“.

(M. Twain, Dobrodružství Toma Sawyera, upraveno)

- 12.1 _____
- 12.2 _____
- 12.3 _____
- 12.4 _____
- 12.5 _____
- 12.6 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 13

Zbyněk měl rád vyprávění o chvílích, kdy byli jeho prarodiče ještě dětmi. Zbyňkův děda vyrostl na malé vsi poblíž Lytomyšle.

Na podzim, když nebylo sychravé počasí, si děda a jeho kamarádi pouštěli na polích papírové draky, kteří se vznášeli vysoko nad jejich hlavami. V zimě stavěli sněhuláky a hlavy jim zdobili děravými hrnci. Když na mezy rozkvetli petrklíče, těšili se, až si z proutků upletou pomlásku a na velikonoce si vykoledují kraslice. Při letních radovánkách u řeky jim třpytiví pstruzi sami skákali do sítí.

Zbyňkovi bylo líto, že dědovi zážitky jsou už jen milou vzpomínkou.

(CZW)

max. 4 body

13 Napište pravopisně správně slova, která jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou:

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 14–18

Nejslavnější Lucemburk

(1) Po otcově skonu se Karel IV. stal českým panovníkem. Zatímco německými oblastmi Svaté říše římské procházel v přestrojení, aby nepadl do rukou přívržencům Ludvíka IV. Bavora, v českých zemích jeho vládu nikdo nezpochybňoval.

(2) Důkaz o Karlově oblíbě podala jeho slavnostní korunovace 2. září 1347. Okázalý ceremoniál se konal ve staré románské bazilice, neboť nový Svatovítský chrám se teprve začínal stavět.

(3) Krátce po korunovačním obřadu se Karel dozvěděl novinu, jež ho překvapila. Jeho rival Ludvík IV. Bavor nečekaně zahynul, když lovil medvědy. Nyní již nic nebránilo tomu, aby byl královský **titul** Karla IV. uznán v celé říši. V červenci 1349 byl třiatřicetiletý Lucemburk v Cáchách korunován (již podruhé) římským králem a tentokrát už jeho nárok na korunu nikdo nezpochybňoval. Pouze Wittelsbachové skřípali zuby, ale Karel obratnými politickými tahy brzy zkontroloval i je. Nyní již toužil pouze stát se císařem, což se mu splnilo v římském chrámu svatého Petra o velikonoční neděli 5. dubna 1355. Byl tak prvním českým panovníkem, který se pyšnil císařskou korunou. Jeho radost **nezkalila** ani okolnost, že korunovaci neprovedl papež Inocenc VI., nýbrž pouze jím pověřený kardinál. Ani zdaleka **se** tedy **netěšil** takové podpoře papeže, jak o něm rozhlašovali jeho protivníci.

(4) Svě záměry v říšské politice dokázal Karel prosadit i díky tomu, že se opíral o hospodářsky prosperující Království české. Jeho význam si dobře uvědomoval, a proto se jej snažil ještě více povznést. Z Prahy učinil nejen **rezidenci** českého panovníka, ale i celoevropsky důležité místo.

(P. Čornej, *Dějiny českých zemí*, upraveno)

max. 2 body

14 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
14.1 Karel IV. se narodil ve druhém desetiletí 14. století.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14.2 Karlovi přívrženci tvrdili, že Karel IV. je oblíbencem papeže.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14.3 Po korunovaci v Cáchách začali konečně Karla IV. uznávat jako krále i v Čechách.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14.4 Korunovace Karla IV. na císaře, která proběhla ve starší pražské chrámové stavbě, byla velmi pompézní.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

1 bod

15 Kterým z následujících spojovacích výrazů lze nahradit výraz *a proto tak*, aby význam souvětí zůstal zachován?

(Posuzovaný spojovací výraz se nachází ve čtvrtém odstavci výchozího textu.)

- A) byť
- B) neboť
- C) a tudíž
- D) a dokonce

1 bod

16 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je chybně užitý tvar zájmena?

(Posuzované úseky se nacházejí ve třetím odstavci výchozího textu.)

- A) jenž ho překvapila
- B) pouze jím pověřený kardinál
- C) jeho radost nezkalila ani okolnost
- D) obratnými politickými tahy brzy zkontroloval i je

max. 2 body

17 Rozhodněte o každé z následujících dvojic slov, zda je lze v kontextu výchozího textu považovat za synonyma (A), nebo ne (N):

(První slovo vždy pochází z výchozího textu a je v něm zvýrazněno.)

	A	N
17.1 titul – název	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
17.2 rezidence – sídlo	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
17.3 nezkalit – nepokazit	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
17.4 netěšit se – smutnit	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

max. 2 body

18 Vyjádřete každou z vět zvýrazněných v následujících souvětích větným členem tak, aby ze souvětí vznikla věta jednoduchá:

(Význam textu musí zůstat zachován.)

- 18.1 Jeho rival Ludvík IV. Bavor nečekaně zahynul, **když lovil medvědy.**
- 18.2 Byl tak prvním českým panovníkem, **který se pyšnil císařskou korunou.**

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 19–23

TEXT 1

Píseň hobitů

(1)

Plameny v krbu šlehají,
pod střechou lůžka čekají;
nás ještě nohy nebolí,
kdo ví, co skrývá okolí:
snad strom anebo kameny,
jež máme poznat právě my.
List a tráva, strom a květ,
nehleď zpět! Nehleď zpět!
Kopec, rybník pod nebem,
dále jdem! Dále jdem!

(2)

Za rohem třeba připravená
je zlatá brána otevřená,
a třebaže ji minem dneska,
zítra nás zavede k ní stezka
a půjdeme skrytou pěšinou
za sluncem nebo za lunou.
Jabloň, trnka, líska, hloh,
ty drž krok! Ty drž krok!
Písek, kámen, tůň a hráz,
zdravím vás! Zdravím vás!

(3)

Dům za mnou, svět přede mnou,
mnohé cesty po něm jdou,
než tma padne do tváří,
než se hvězdy rozzáří,
pak za mnou svět, dům přede mnou,
poutníci doma ulehnu.
Mlha, soumrak, oblaka,
neláká! Neláká!
Oheň, lampa, chléb, mám hlad,
a pak spát! A pak spát!

(J. R. R. Tolkien, *Pán prstenů: Společenstvo Prstenu*, upraveno)

TEXT 2

Epizeuxis je básnická figura, která je založena na opakování slova nebo spojení slov bezprostředně za sebou v jednom verši.

(L. Lederbuchová, *Průvodce literárním dílem*, upraveno)

1 bod

19 Které z následujících slov je významově nadřazené slovu **zvýrazněnému** v TEXTU 1?

- A) plod
- B) strom
- C) ovoce
- D) hrušeň

1 bod

20 O které z následujících možností se v *Písni hobitů* nezpívá?

- A) o noční obloze
- B) o požáru střechy
- C) o putování světem
- D) o rozmanitosti krajiny

max. 2 body

21 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

- | | A | N |
|---|--------------------------|--------------------------|
| 21.1 V každé sloce se rýmuje pouze třetí a čtvrtý verš. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 21.2 Celkem tři verše ve třetí sloce začínají dvouslabičným slovem. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 21.3 Všechna slova, která se spolu rýmují, mají vždy stejný počet slabik. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 21.4 V předposledním verši druhé sloky jsou celkem tři jednoslabičná slova. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

1 bod

22 Napište počet veršů, v nichž se v TEXTU 1 vyskytuje epizeuxis:

1 bod

23 Napište jednoslovné synonymum slova *luna*:

max. 3 body

24 Přiřadte k jednotlivým úryvkům (24.1–24.4) odpovídající typ textu (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 24.1 Bez pohodlné postele nemůžete být šťastní. Jedině s námi si nyní můžete dopřát ten nejlepší spánek! Pouze naše postel splní všechna vaše přání. _____
- 24.2 Postel je vyrobena z kvalitního smrkového masivu. Povrchová úprava je provedena lakováním. Vzhled postele podtrhává nejen zaoblené čelo, ale i atypický tvar nohou. _____
- 24.3 Postel by měla být minimálně 195 cm dlouhá a 50 cm vysoká, aby se z ní snadno vstávalo. Pro pohodlné spaní je třeba alespoň 80 až 100 cm široký prostor. Kvalitní bývají postele z masivu (např. smrk, dub). _____
- 24.4 Nejdříve natřete všechny dřevěné díly vhodným impregnačním prostředkem na dřevo. Před nátěrem zbruste palubovou podlahu v oblasti lůžka do hladka brusným papírem. Na nosné sloupky A a B upevněte 2 úhelníky. _____

(Vzhledem k povaze úlohy nejsou zdroje výchozích textů uvedeny.)

- A) popis předmětu
- B) popis pracovního postupu
- C) text vysvětlující funkce postele
- D) informační text s prvky výstrahy
- E) reklamní text s prvky manipulace
- F) text poskytující radu ohledně výběru postele

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N):

	A	N
25.1 Sousedovy kozy lehce překonaly plot, který byl ledabyle sbitý ze ztrouchnivělých latěk.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
25.2 Letošní povodně způsobily rozsáhlé záplavy v chráněnné krajinné oblasti, blízko ležící Sušice však nápory vody vydržela.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
25.3 Znamý novinář zveřejnil zprávu, že se ve skalních rozsedlinách v severních Čechách smrtelně zranili tři rakouští turisté.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
25.4 Z deníkových záznamů jednoho rodinného příslušníka jsme vyčetli, že se stal klíčovým svědkem výjimečného soudního procesu s vyvědkači.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26–29

Na světě existují místa, která jsou sledována s údivem, ale i se strachem. Vyhledávají je nejen turisté, ale i badatelé z celého světa. Jedním z takových míst jsou slavné pařížské katakomby.

Katakomy jsou téměř 190 km dlouhé a vedou pod celým hlavním městem sladké Francie. To, co se v nich nachází, ale sladké rozhodně není. V 18. století se totiž všechny pařížské hřbitovy v důsledku přeplnění a špatného **pohřbívání** proměnily ve zdroj různých **infekcí**, které ohrožovaly obyvatele. Proto byly některé ostatky přemístěny do katakomb.

Přes hrůzu, kterou pařížské podzemí nahání, jsou katakomby dodnes vnímány jako nevšední turistická atrakce. Při návštěvě Paříže byste je tedy neměli vynechat.

(www.novinky.cz, upraveno)

1 bod

26 Který z následujících slovních druhů se nevyskytuje ve druhém odstavci výchozího textu?

- A) číslovka řadová
- B) číslovka základní
- C) zájmeno vztažné
- D) zájmeno záporné

1 bod

27 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se nevyskytuje několikanásobný větný člen?

- A) jsou sledována s údivem, ale i se strachem
- B) vyhledávají je nejen turisté, ale i badatelé z celého světa
- C) katakomby jsou téměř 190 km dlouhé a vedou pod celým hlavním městem
- D) v 18. století se totiž všechny pařížské hřbitovy v důsledku přeplnění a špatného pohřbívání proměnily

max. 2 body

28 U slov zvýrazněných ve výchozím textu určete pád, číslo, rod a vzor:

(Odpovězte celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

28.1 pohřbívání –

28.2 infekcí –

1 bod

29 Která z následujících možností nejlépe vystihuje účel poslední věty výchozího textu?

- A) příkaz
- B) žádost
- C) varování
- D) doporučení

1 bod

30 Ve kterém z následujících souvětí je chyba v interpunkci?

- A) Všichni diváci, již byli na svých místech, přestože koncert měl začít až za hodinu, jak stálo v programu.
- B) Všimněte si varovných nápisů, které jsou viditelně rozmístěny po celé budově, jinak hrozí nebezpečí úrazu.
- C) Kdykoli budete, děti, potřebovat pomoct s vypracováním domácího úkolu z matematiky, jsem tu pro vás.
- D) Na nově postaveném hřišti, které se zalilo prvními slunečními paprsky, skotačily celé odpoledne neposedné děti.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
